

בעדות מדהימה הכניס יצחק שמיר את עצמו ל"רשימת התישעה"

לקראת רעידת האדמה

על דבר אחד אין ויכוח: ציפורי אינו טיילן לשמיר ביום הששי (17.9) בבוקר, אחרי שציפורי קיבל מהעיתונאי זאב שיף מידע על הטבח במחנות הפליטים. אך על כל פרט אחר נחלקו השניים ב"אופן מוחלט".

ציפורי דיבר על "שחיטה" זיכרונו של שמיר מזכיר רק "איזו השתוללות של הפלאנגות". ציפורי אמר שטיילן כדי ששמיר יבדוק ויתריע. שמיר זוכר רק שציפורי דיבר עימו על העניין, וגם זה רק כבדרך אגב. "כדי שלא אופתע". מה זאת, השתוללות" באוצר-המילים של שמיר, מי שהיה ראש-המבצעים של לח"י? שמיר: "לא עשיתי לעצמי ניתוח מהי השתוללות".

ובכל זאת? חשבתו רק בכיוון של לחימה נגד מחבלים? איך, משתוללים" בלחימה כזאת?

שמיר נפגש מייד לאחר מכן עם שר הביטחון ועוזריו, ראש-המוסד. ראש ה"ש"כ השגריר האמריקאי הנודד, מוריס דרייפר. זאת היתה אחת המטרות של ציפורי: ששמיר יביא את הדברים ל"דיעת הנוכחים".

שמיר לא עשה זאת. אין הוא זוכר כלל שציפורי ביקש זאת ממנו.

אם להאמין לשמיר, היתה זאת אחת הישיבות המזרות ביותר שנערכו אי פעם.

בעצם הזמן שבו ישבו האדונים האלה במישרד הנוח בירושלים, נמשכו מעשי הוועדה במחנות צברה ושאתילא. נחתכו הגרונות של ילדים ונקצרו הנשים, ביני הן נשים הרות. אף אחד מן הנוכחים לא ידע, לא שמע, לא התעניין.

לגבי אדם אחר — שמיר עצמו — יש הוכחה ברורה שהוא ידע שקורה משהו. שהוא לפחות בגדר "איזו השתוללות". היה טיבעי שישאל את ראשי המודיעין שנכחו בחדר — אם בזמן הישיבה, אם לפניה או אחריה. הוא לא עשה זאת.

שמיר עצמו טוען שלא ייחס חשיבות לדברי ציפורי, מפני ש"אנשי המוסד, הש"כ ואמ"ן כי

של הכנסת: חבריה-הכנסת (הליברלי!) יצחק זייגר. הוא תבע מחברי-הוועדה להתפטר, על סמך טענות שבהן התערבבו הבורות והחופפה.

חשובה יותר היתה תגובתם של "מקורבי" ראש-הממשלה. הם פירסמו ברבים שאם יהיו במסקנות-הוועדה מימצאים נגד מנחם בגין, הוא יתפטר ויכריז על בחירות חדשות.

הטענה עצמה היתה מגוחכת. אין לבגין הסמכות להכריז על בחירות. הדבר יכול להיעשות רק על-ידי חוק של הכנסת — ובכנסת הנוכחית אין רוב, וגם לא יתכן רוב. לפיכך המוקדם. אך יש לפירסום זה משמעות שאינה קשורה בתוכנה הממשי: זהו איום ברור על ועדת-החקירה. הוא בא לאמר לחברי-הוועדה: אם תפסקו בהתאם למצפונכם נגד בגין, אתם עלולים להטיל את המדינה למערבולת נוראה.

איום כזה הוא נסיון חריג-משמעי להשפיע על מסקני נות הוועדה, והוא מהווה עבירה חמורה על החוק. מכיוון שאותם "מקורבים" אינם חברי-הכנסת, ואינם נהנים מחסינות, יש לפתוח נגדם בהליכי חקירה ותביעה.

מעבר לפירסומים אלה, החל מסע-לחישות נגד חברי-הוועדה. בלחישות אלה מייחסים לחבריה כוונות פוליטיות, מחשידים אותם בנסיון לשרת את המערך ולהפיל את הממשלה. הדברים נאמרים עתה בלחש, אך יש סכנה שכלל שיתקרב מועד פירסום המסקנות. ולמחרת היום, ייאמרו דברים אלה בפה מלא, בנסיון להקשות את העוקץ — אם העוקץ יופנה נגד ראשי הליכוד. הטענה עצמה מופרכת, במובן, לחלוטין. לא היתה עוד ועדה בישראל שחבריה עומדים מעד לכך חשך כזה.

● יו"ר הוועדה יצחק כהן, נשיא בית-הדין העליון, ידוע כאדם שמרני, ימני ודתי. אחיו הוא הרב קלמן כהנא, מנהיג פועלי-אגודת-ישראל. מי שהיה אחד הדוברים הקיצוניים ביותר של ארץ-ישראל השלמה בכנסת.

● האלוף יונה אפרת נראה כמה פעמים בהתנחלויות של גוש-אמונים, והוא נחשב כחסיד רעיון ההתנחלות בארץ-ישראל השלמה.

● השופט אהרון ברק הפיל, כימעט במו ידיו, את ממשלת המערך ב-1977. כאשר החליט להגיש מישפט פלילי נגד לאה רבין, בפרשת חשבוני-הבנק בארצות-הברית. יצחק רבין האשים אותו לאיפסם באחריות לעליית הליכוד לשלטון. כל זה לא ישפיע על מסקנות הוועדה. שלושת חבריה אמונים על הציבור כאנשים הגונים, הנקיים מכל רבב, אשר ימסקו את פסקם בהתאם למצפונם ויהיבתם, על סמך הראיות שיוכחו לפנייהם.

הניסיון השפל לערער את אמינותם עשוי לחזור אל בעליו כבומרנג. הוא עשוי לעורר בציבור זעם, שיביא לרעש-אדמה משלו.

הידיעה ירדה על הציבור כמהלומה מהממת: ועדת-החקירה בעניין השחיטה במחנות-הפליטים בביירות שלחה מיכתב-התראה לתישעה אישים. הוודיעה להם כחוק כי הם עלולים להיגזק מחקירתה וממסקנותיה.

התישעה: ראש-הממשלה, שרה-ביטחון, שרה-חוק, הרמטכ"ל, אלוף פיקוד-הצפון, מפקד האוגדה בביירות, עוזר שרה-ביטחון, ראש אמ"ן וראש המוסד.

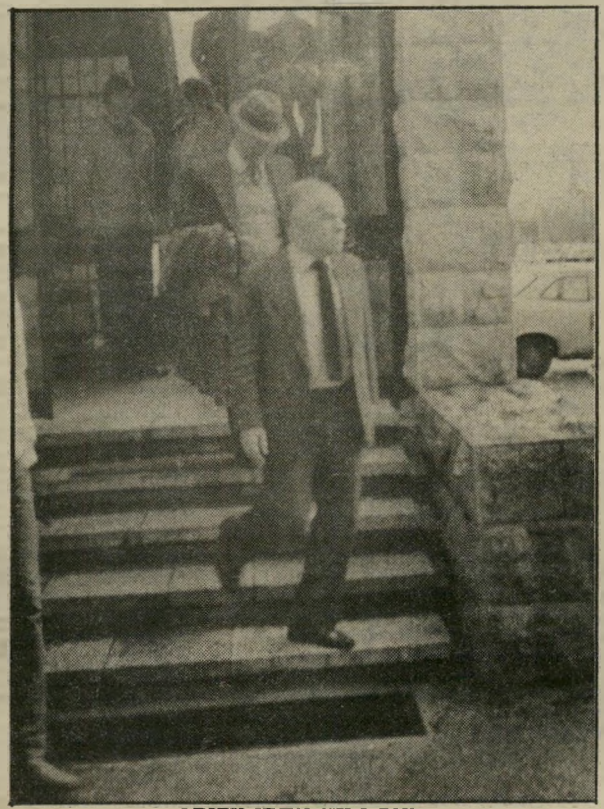
היה זה הברק הראשון באופק, המבשר את הסערה המתקרבת.

השבוע לא יכול היה עוד איש להתעלם מן האפשרות כי בעוד חודשים-שלושה, עם פירסום המסקנות של הוועדה, תעבור על ישראל רעידת-אדמה מדינית. הרו"ח של ועדת-אגרנט הביא לנפילתם של גולדה מאיר ומשה דיין, אף שכלל לא התכוון לכך. הרו"ח של ועדת-כהן עשוי לגרום לתוצאות מרחיקות-לכת עוד יותר.

בכל המיפלגות התכוננו השבוע לאפשרות זו (ראה עמוד 10). גם בליכוד, שם החליטו כמה אנשים להקדים תרופה למכה. הקו: לאיים על חברי הוועדה, להשמיץ אותה ולטעון מראש כי מסקנותיה לא תהיינה אויביקטיבי ביות והוגנות.

בראש קפץ, כפי שנאה לו, אחד הכסילים רודפי-הפירסומת

איזה שור שיקרה?

שמיר יוצא אחרי עדותו, איזה השתוללות...

ציפורי יוצא אחרי עדותו, יש שחיטה!

ד יפזומט הוא, כידוע, אדם המי שקר למען המולדת. משקר — כלפי חוץ, אך תמיד יש חשש שמא אדם המתמחה בשקר כלפי חוץ מתרגל ל"אמירת אי-אמת, ומתחיל לשקר גם כלפי פנים.

רק ועדת-החקירה עצמה מוסמכת לקר בוע אם דיבר השר יצחק שמיר אמת בהופעתו לפניו או שיקר. השבוע היא צירפה אותו לשמונה האנשים שאותם הזהירה — בהתאם לחוק — שהם עלולים להיפגע מן החקירה וממסקנותיה (ראה מיטגרת).

עצם הצירוף הזה אומר דרשני. בניגוד לכל המוחזרים האחרים אין שמיר שייך לשרשרת-הפיקוד, ה"מוכזי מראש-הממשלה, דרך שר הביטחון והרמטכ"ל, אל מפקדי האוגדה, או מראש-הממשלה אל ראש-המוסד וראש הש"כ.

על כל פנים, יתכן שלא היתה עוד עדות לפני הוועדה שעוררה כלי-כך הרבה שאלות כמו זו של שרה-חוק, יצחק שמיר.

"איזו השתוללות"

מיר נכנס כבר בראשית דבריו לעימות ישיר עם שרה-תיקשורת, מרדכי ציפורי. הוא הכחיש את עדותו של זה כימעט מכל וכל. העמדת עדותו של ציפורי מוד ערותו של שמיר אינה משאירה כימעט מנוס מן המסקנה שאחד משניהם משקר במצח נחושה.